AREVELK
Siyasî, iktisadî ve edebî
yevmî gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak
No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՏԱՐԵԿԱՆ
Թուրքիա	700 ղc.	1400 ղc.
Արտասահման	110 Ֆր.	200 Ֆր.
Ամերիկա	9 տոլար	15½տլր.

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852
ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ
Telefon 40852

ՀԱՍՑԷ.— Ղալաթիա, Թիւնէլի քով
Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique
Economique Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ՇԱԲԹՈՒԱՆ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁԵՐԸ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՆՈՐ ԵՐԵՒՈՅԹԸ

Նեղուցներու խնդիրը Թուրքիոյ ի նպաստ լուծուեցաւ.— Աւստրօ-գերման համաձայնութիւն.— Եւրոպական նոր պլոքը եւ եւրոպական ուժերու նոր համախմբումը.— Պրիւքսէլի համաժողովը.— Ֆրանսայի ներքին կացութիւնը:

Մոնթրէօյի խորհրդաժողովը իր աշխատութիւնները գրեթէ վերջացուց և նոր դաշնագրին ստորագրութիւնը այլեւս օրուան խնդիր է միայն,

Թուրք դիւանագիտութեան ուղիղ ընթացքն ու իր դատին արդարութիւնը իրեն ապահովեցին այն յաջողութիւնը, որով իրաւունք ունի պարծենալու։

Նոր պայմանագրութիւնը Թուրքիոյ իրաւունք կուտայ Նեղուցները վերստին ամրացնելու։ Այս է էական կէտը, և երկրորդական կը մնային պատերազմական նաւերու Նեղուցներէն անցնելու պայմանները, որուն շուրջ շատ լուրջ բախում մը ունեցան Անգլիացի և Սովետ պատուիրակները, պահ մը վախ ազդելով իսկ թէ խորհրդաժողովը պիտի ցրուի առանց արդիւնքի։ Անգլիա կը փափաքէր անցք չտալ Սովետ նաւատորմին, պատերազմի պարագային։ Իսկ ինքը ազատ ըլլալ իր նաւատորմը Սեւ Ծով մղելու։ Այս խոր տարակարծութիւնը հարթուեցաւ շնորհիւ Ֆրանսայի միջամտութեան և Անգլիա տեղի տուաւ մանաւանդ աւստրօ-գերման համաձայնութեան վրայ, որ անոր աչքը բանալ տուաւ տեսնելու համար թէ ուր կը գտնուին իր անմիջական թշնամիները։

Յաջողութիւն մըն է նաեւ ջնջումը Նեղուցներու Յանձնաժողովին, որուն գոյութիւնը Թուրքիոյ վեհապետական իրաւունքներուն դէմ ոտնձգութիւն մը կը նշանակէր։

Խորհրդաժողովին սկիզբը Սովետ մամուլը բաւական մը քննադատեց Թուրք դիւանագիտութիւնը, թէ բառ բաւականի նկատի չէր առած բարեկամ երկրին իրաւունքները՝ մարտանաւերու անցքի խնդրին մէջ։ Բայց այս թիւրիմացութիւնը շուտ փարատեցաւ արտաքին գործոց Թ. Րիւշտի Արասի տուած բացատրութեանց վրայ։

Այսպէս ուրեմն, Թուրքիա դուրս կուգայ այս խորհրդաժողովէն աւելի բարձրացած նիւթապէս թէ բարոյապէս. նիւթապէս իր ազգային ապահովութիւնը ալ աւելի զօրացած ըլլալով և բարոյապէս իր առաջարկին միջազգային հաւանութեան արժանացած ըլլալուն պատճառաւ իր վարկը աւելցած ըլլալով, որով ամէն Թուրք կրնայ հպարտանալ Թուրք դիւանագիտութեան այս պատմական յաջողութեամբ։

Թուրքիոյ այս ընթացքը առաջին օրինակն է դաշնագիրի մը, խաղաղ միջոցներով փոփոխութեան։

Այս շաբթուան քաղաքական ամենամեծ դէպքը կրնայ նկատուիլ աւստրօ-գերման համաձայնութեան կնքումը։ Իտալիոյ հաւանութեամբ, Որքան որ «անշլուս»ը, այսինքն Գերմանիոյ կողմէ Աւստրիոյ կցումը, Դամոկլէսի սուրի մը պէս կախուած կը մնար Աւստրիոյ գլխուն, Իտալիա չէր կրնար մերձեցում ունենալ Գերմանիոյ հետ, զայն նկատելով ապագայ սահմանակից ահարկու թշնամի մը։

Գերմանիա, զինքը ապահովելու համար, յանձն առաւ Աւստրիոյ հետ կնքել համաձայնութիւն մը որ կը յայտարարէր թէ Աւստրիոյ անկախութիւնը պիտի յարգէ և անոր ներքին գործերուն չպիտի միջամտէ։ Աւստրիա ալ կ'ընդունի թէ ինքը գերման պետութիւն մըն է, և գերման շահերուն համաձայն պիտի գործէ։ Համաձայնութիւնը կը գոհացնէ ուրեմն թէ Գերմանիան թէ Աւստրիան և թէ Իտալիան։ Իսկ արդէն Հունգարիա ալ, Հռոմի համաձայնութեամբ Իտալիոյ և Աւստրիոյ հետ կապուած ըլլալով, բնականաբար մաս պիտի կազմէ այս պլոքին, որուն բնական անդամ է նաեւ Լեհաստան՝ Գերմանիոյ հետ իր ըրած համաձայնութեամբ։

Այսպէս ուրեմն, Եւրոպայի կեդրոնին մէջ կը կազմուի հինգ տէրութիւններէ բաղկացած վիթխարի ոյժ մը, որուն դէմ կը գտնուի Ֆրանսա, Ռուսիա և Փոքր համաձայնութիւն։ Այս նոր խմբաւորումը վեր ի վար կը շրջէ դիւանագիտական կացութիւնը, որուն առ այժմ դիտող կը ներկայանայ Անգլիա, սպասելով պատեհ ժամուն և իր շահերուն համապատասխան դիրք բռնելու համար։

Առայժմ Աւստրիոյ խնդրին համար պատերազմի հաւանականութիւնը հեռացած կը նկատուի, բայց ուրիշ ճակատներու վրայ Գերմանիա պիտի փորձէ նոր ելոյթ մը, մանաւանդ ապահով ըլլալով Իտալիոյ բարեկամ չէզոքութենէն։ Որոնք են այդ ճակատները և երբ պիտի գործէ Գերմանիա։ Ասիկա գաղտնիքն է Հիթլէրի որ միշտ կը փափաքի գործել անսպասելի ժամուն և վայրի մէջ։

Ահա այս անորոշ կացութեան ընդառաջ երթալու համար է որ Անգլիա վարանեցաւ Պրիւքսէլի խորհրդաժողովին երթալու Լոքարնոյի դաշնագրին մասին խորհրդակցելու համար։

Ծանօթ է որ երբ Գերմանիա Մարտ 7ին Հռենոսի ապառազինումին վերջ տուաւ և Լոքառնոյի դաշնագիրը ջնջեց, միւս դաշնագիրները իրար անցան, ժողովներ գումարեցին և Անգլիա հարցարան մը ուղղեց Գերմանիոյ հասկնալու համար իր բուն դիտաւորութիւնները։

Գերմանիա դեռ չպատասխանեց այս հարցարանին, որով միւս դաշնագիրները այլ եւս համբերելը աւելորդ նկատեցին և որոշեցին Պրիւքսէլի մէջ ունենալ գումարում մը, որուն ներկայ պիտի գտնուէին Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Իտալիոյ և Պելճիքայի պատուիրակները։ Իտալիա, պատժամիջոցներու ջնջումէն առաջ յայտարարած էր թէ հեռու պիտի մնայ եւրոպական երկիրներու հետ գործակցութենէ. այս անգամ ալ մերժեց Պրիւքսէլի գումարումին մասնակցիլ, առարկելով թէ պէտք է որ Գերմանիա եւս հրաւիրուի, որպէս զի Լոքարնոյի նոր ուխտը կարենայ խաղաղութիւնը ապահովել արեւմտեան երկիրներու միջեւ, Ֆրանսա պէտք չտեսաւ այս հրաւէրին և պահանջեց որ գումարումը տեղի ունենայ առանց Իտալիոյ մասնակցութեան։ Անգլիա չհաւանեցաւ այս որոշումին և առաջարկեց որ գոնէ յետաձգուի այս գումարումը, որպէս զի ժամանակ ունենայ ուսումնասիրելու աւստրօ-գերման համաձայնութեան ստեղծած նոր կացութիւնը։ Բայց Ֆրանսա կը պնդէ որ տեղի ունենայ գումարումը. իսկ Անգլիա դեռ կը վարանի վերջնական պատասխան մը տալու։

Դեռ կարելի չէ ըսել թէ բնականոն վիճակ մը ստացաւ Ֆրանսայի ներքին կացութիւնը։ Տակաւին կը շարունակեն գործադուլը և գործարաններու գրաւումը զանազան վայրերու մէջ։ Բայց տակաւ մթնոլորտը կը հանդարտի և ասոր ամէնէն յայտարար նշանը Յուլիս 14ի ազգային տօնին առանց միջադէպի անցնիլն է։

Կիրքերու այս հրավառ միջոցին կը վախցուէր որ այդ օրը կատարուին ցոյցեր որոնք անխուսափելի ընդհարումներու տեղի կրնային տալ. Բայց աջակողմեաններու շրջահայեցութիւնը և խոհեմութիւնը առաջքը առաւ այս ցոյցերուն։ Անոնք հիմա կը սպասեն որ նոր օրէնքներուն և փորձերուն արդիւնքը ընդհանուր դժգոհութիւն առաջ բերէ և այն ատեն է որ, քաջալերուած այս դժգոհութենէն, պիտի մտադրեն աւելի գործօն ընթացք մը բռնել։

ԹԻԹՈՒԼԷՍՔՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

«Համայնավար չեմ, բայց թուղ կողմնակից սովետ բարեկամութեան»

ՓՈՒՔՐԷՇ, 18.— Թիթուլէսքու «Իւնիվէրսուլ»ի յայտարարեց ի միջի այլոց.— Այսօր երբ կը խօսին Ազգաժողովի բարեկարգման մասին կ'ըսեմ.— Ուշադիր եղէք։ Կ'ուզեն դիւրացնել վերաքննելիութեան գործադրութիւնը։

Ուխտը չէ որ սնանկացած է, այլ մարդիկը։ Մեծ պայքար մը պիտի բացուի այս աշնան Ժընեւի մէջ։

Կը յայտարարեմ թէ այն որ կ'երաշխաւորէ մեր և մեր դաշնակիցներուն սահմանագլուխները, իրաւունք ունի մեր դաշնակիցը ըլլալու։ Մեր քաղաքականութիւնը սովետ Ռուսիոյ հանդէպ կը բխի համերաշխ ապրելու անհրաժեշտութենէն 170 միլիոն բնակիչ ունեցող դրացիի մը հետ։ Համայնավար չեմ։ Երբեք չեմ բաժնած այս վարդապետութիւնը։ Սակայն արտաքին քաղաքականութեան մարզին մէջ մերձեցում մը սովետ Ռուսիոյ հետ, որ դաշնակիցն է մեր դաշնակիցներուն Ֆրանսայի, Չեխոսլովաքիոյ և Թուրքիոյ լաւագոյն միջոցն է, մեր գոյութիւն ունեցող դաշնագիրներուն կատարեալ արդիւնաւորութիւն տալու։

Երբեք պարտաւորութիւն չեմ ստանձնած սովետ ուժերը ռումէն հողամասէն անցնելու։ Այդպիսի պարտաւորութիւն մը նոյն իսկ չէ վիճաբանուած։

Ես նոյնքան անկեղծօրէն բարեկամութիւն կը բաղձամ Իտալիոյ և Գերմանիոյ հետ, եթէ անոնք խաղաղութեան կողմնակից են։ Չեմ ծածկեր որ մեր բարեկամութեանց առաջին շարքին վրայ կը գտնուին Փոքր և Պալքանեան համաձայնութեան պետութիւնները ու Լեհաստան, Ֆրանսա և Անգլիա։

Եթէ բովանդակ աշխարհ խաղաղութիւն կը բաղձայ, լուծումը պարզ է.— Կազմել խաղաղութեան միացեալ ճակատ մը։

Սակայն եթէ կարելի չըլլայ ասիկա և պատերազմը պայթի պէտք է գիտնալ, որ Ռումանիա չի կրնար պայքարիլ այն պետութեանց կողքին, որ կ'ուզեն ընդարձակել իրենց հողամասերը ի վնաս մեր երկիրներուն։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԴԷՄ

ՄԱՀԱՓՈՐՁԻ ՀԵՂԻՆԱԿԸ ԱՆՀԱՒԱՍԱՐԱԿՇԻՌ ՄԸՆ Է

ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Հանրային կարծիքը մեծ շահագրգռութեամբ կը հետեւի մահափորձին վերաբերեալ ամենափոքր մանրամասնութեանց, հետզհետէ երեւան կուգայ որ միջադէպը զուրկ է քաղաքական ոեւէ հանգամանքէ։

Կը թուի թէ դաւադիրը անհաւասարակշիռ մէկն է։ Հակառակ եղած [illegible] Թագաւորը որոշած է երթալ Ֆրանսա, այցելելու համար Վիմիի գերեզմանատունը ուր թաղուած են ֆրանս. ճակատին վրայ մեռած Քանատացի զինուորները։

Ներքին նախարարութիւնը պաշտօնապէս խնդրեց Թագաւորէն նախազգուշութեան համար խուսափիլ աւելորդ տեղափոխութիւններէ։

ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Թագաւորը առաւօտուն արթնցաւ իր սովորական ժամուն Եորք Հաուզի մէջ և աշխատանքի սկսելէ առաջ մի առ մի սկսաւ կարդալ աշխարհի ամէն կողմերէ հասած շնորհաւորական հեռագիրները։

Շնորհաւորական հեռագիր մը եւս ուղղած է ոստիկանական պաշտօնեայ Կորտօն Տիգ, որ բռունցքի հարուածով մը վար նետած է դաւադիրին ձեռքէն ատրճանակը, որով կը պատրաստուէր կրակել։ Ոստիկանութիւնը դեռ գաղտնի կը պահէ ինքնութիւնը այն կնոջ որ Տիգի ուշադրութիւնը հրաւիրած է Մաք Մահօնի վրայ։

Այս վերջինը միջին տարիքով կին մըն է և կը կարծուի թէ ամերիկացի է։ Հասկցուած է որ դաւադրութեան հեղինակին բուն անունն է Ժէրոմ Պաննիքան և «Մահօն» անոր կեղծ անունն է։

ԼՈՆՏՈՆ, 17.— Իտալիոյ վարչապետ Մուսոլինի, երէկ մահափորձի լուրը երբ իմացաւ անմիջապէս հեռաձայնով խօսեցաւ Լոնտոնի հետ և Թագաւորին մասին տեղեկութիւն ուզեց։

Այսօր ժողովուրդէն հազարաւոր բազմութիւն մը հաւաքուեցաւ Պըքինկըմ պալատին առջեւ և պահանջեց տեսնել Թագաւորը։

ՆԵՂՈՒՑՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԸ

ՆՈՐ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ ՕՐԷՆ ԻՍԿ պիտի գոցուին նեղուցները

ԱԶԳ. ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏԷ ԱՄՐԱՑՈՒՄԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

ԻՏԱԼԻԱ ԱԼ ՊԻՏԻ ՍՏՈՐԱԳՐԷ ՄՕՏ ԱՏԵՆԷՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 18.—«Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի Մոնթրէօյի թղթակիցը կը հաղորդէ որ Նեղուցներու պայմանագրութիւնը պիտի ստորագրուի Ճափոնի կողմէ բայց վերապահութեամբ։ Իտալիա ալ խիստ մօտ ատենէն պիտի ստորագրէ պայմանագիրը։

Անգլ. պաշտօնական շրջանակները գոհացուցիչ կը նկատեն Նեղուցներու պայմանագրութիւնը։

ՆԵՂՈՒՑՆԵՐՈՒ ԱՄՐԱՑՈՒՄԸ

ԱՆԳԱՐԱ, 17.—Նեղուցներու նոր պայմանագրութեան ստորագրուած օրը Նեղուցները պիտի գրաւուին զինուորականապէս։ Ազգ. պաշտպանութեան գործավարութեան իրաւասու անձնաւորութիւններէն մին ապահովցուց որ գրաւումը և ամրացումը տեղի պիտի ունենայ համաձայն նոր պայմանագրութեան տրամադրութեանց։

Իրաւասու իշխանութիւններ այս մասին կը պատրաստեն գրաւման և ամրացման ծրագիրը։ Ընդհ. սպայակոյտի շրջանակները կը հաղորդեն որ դեռ չէ լրացած այս ծրագրին պատրաստութիւնը։

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԷ ՐԻՒՇՏԻ ԱՐԱՍԸ

ԱՆԳԱՐԱ, 17.—Կառավարութիւնը ջերմօրէն շնորհաւորած է Րիւշտի Արասը, իր ձեռք բերած յաջողութեան համար։

ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԻՏԱԼ. ԴԵՍՊԱՆԸ

ԱՆԳԱՐԱ, 17.—Զօր. Իսմէթ Ինէօնիւ այսօր ընդունեց իտալական դեսպանը, որուն հետ տեսակցեցաւ երկար ատեն։ Մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայուի այս տեսակցութեան։

ՆԵՂՈՒՑՆԵՐՈՒ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՀՐԱԺԱՐԵՑԱՒ

Նեղուցներու յանձնաժողովին նախագահ ծովակալ Մէհմէտ Ալի Տալայ անմիջապէս որ իմացած է կառավարութեան տեսակէտը ի մասին Նեղուցներու յանձնաժողովին ջնջման իր հրաժարականը ներկայացուցած է արտաքին գործավարութեան։

Այս որոշումը խիստ գոհ թողուցած է Անգարան։ Այս վերջինս հետեւեալը յայտարարած է.

Համաձայն Նեղուցներու յանձնաժողովին ջնջման մասին կառավարութեան տեսակէտին, հրաժարականս ներկայացուցի գործավարութեան հաճոյքով։ Խիստ գոհ մնացած եմ երկրին կողմէ տարուած յաջողութեան։

ՆՈՐ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԿԸ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԻ

ՄՕՆԹՐԷՕ, 18.— Խորհրդաժողովին փակումը և Նեղուցներու պայմանագրութեան ստորագրումը տեղի պիտի ունենայ երկուշաբթի օր ժամը 29ին։

Պուլկարիա որոշած է ստորագրել պայմանագրութիւնը առանց ոեւէ փոփոխութիւն պահանջելու 16րդ յօդուածին մասին, որ Ազգաժողովի որոշումով իրաւասութիւն կուտայ պետութեանց հետապնդելու նախայարձակը Նեղուցներէն անցնելով։

ՀՌՈՄ, 18.— Րիւշտի Արաս Իտալիոյ Ժընեւի պատուիրակ Պօմպէօ Ալօիզիի հաղորդեց Նեղուցներու պայմանագրութեան առաջիկայ ստորագրումը, որ բաց կը մնայ միւս պետութեանց մասնակցութեան։ Հռոմի պաշտօն. շրջանակները կը յայտարարեն որ Իտալիա վերապահութիւններ պիտի կատարէ ապագայ պայմանագրութեան մասին, որովհետեւ ինք չմասնակցեցաւ Մոնթրէօյի վիճաբանութիւններուն։

ԹԻԹՈՒԼԷՍՔՈՒ ՄՕՆԹՐԷՕ ՄԵԿՆԵՑԱՒ

ՓՈՒՔՐԷՇ, 18.— Թիթուլէսքու մեկնեցաւ Պուքրէշէ երէկ ժամը 19,15ին։

Լոնտոնի մէջ զէնքի գաղտնի մթերանոց գտնուեցաւ

ՊԵՐԼԻՆ, 18.— Լոնտոնէ ստացուած վերջին տեղեկութեանց համաձայն, անգլ. ոստիկանութիւնը երէկ Լոնտոնի բազմաթիւ վայրերուն մէջ խուզարկութիւն կատարած և կարեւոր քանակութեամբ զէնք և ռազմանիւթ գտած է։

Այս առթիւ վեց հոգի ձերբակալուած են։ Կ'ենթադրուի որ ձերբակալեալները Իրլանտայի հանրապետական կազմակերպութեան կը պատկանին և կապ ունին Անգլիոյ Թագաւորին դէմ ձեռնարկուած մահափորձին հետ։ Ոստիկանութիւնը կը շարունակէ խուզարկութիւնը։

ՌՈՒՍԻԱ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԷՆ ՀՍԿԱՅ ԲԱՆԱԿԻՆ ՏԷՐՆ Է

ԶԳԱՑԱՑՈՒՆՑ ԹՈՒԱՆՇԱՆՆԵՐ

«Կազէթթա տէլ Լօզան» իր Յուլիս 11 թիւին մէջ կը հրատարակէ Սովեէթ Ռուսիայէ ստացած հետեւեալ նամակը.—

Զէնքի տակ մէկ միլիոն 300 հազար զինուոր, առնուազն 10 միլիոն զին. կրթութիւն ստացած պահեստի զինուոր, զէնք բանելու կարող տարիքի մէջ 30 միլիոն այր, 4500 թանք, 1936 տարուայ համար տրուած 14 միլիառ րուպլիէ աւելի վարկ։ Այս թուանշանները որոնց պաշտօնականութիւնը ըստուգուած է, եթէ գան աւելնալ 5000 օդանաւերու մօտ, գաղափար մը տուած կ՚ըլլան Ռուսերուն զին. կարողութեան աստիճանին մասին։

Ինչպէս «Թէքնիք», նոյնպէս տնտեսական պատկառելի կարողութիւնն ալ պէտք է հաշուի առնել այս երկրին, որ ծայրէ ի ծայր երկրամաս մը կը կազմէ և տէր է ժողովուրդին ապրուստին և ազգային պաշտպանութեան համար անհրաժեշտ ցորենի, ածուխի, քարիւղի, մանկանէզի եւն.ի նման ամէն տեսակ նախնական նիւթերու։ Կառավարութիւնը այս հսկայական աղբիւրները, առանց բացառութեան ուզած է արժէքաւորել զօրաւոր ճարտարարուեստականացման քաղաքականութեամբ մը։ Կառավարութիւնը կը բաղձայ կարելի եղածին չափ կարճ ատենէն Սովեէթ Միութիւնը վերածել բոլորովին անջատ աշխարհի մը, որ կարենայ իր պահանջները իր միջոցներով ապահովել, և երբեք կապուած չըլլայ միւս երկիրներուն։ Մէկ խօսքով տնտեսական ինքնիշխանութիւն մը (օթարշի) առաջ բերել։

Ճարտարարուեստական և պատերազմական ընդունակութիւններ միեւնոյն մետալիոնին երկու երեսներն են։ Պոլշեւիկները երբ իրապաշտ հայեացքով կը նախատեսեն թէ անխուսափելի է անհամաձայնութիւն մը, գործարան մը կը հիմնեն և կամ ջրանցք մը կը բանան։ Անոնք պատերազմի հաւանականութիւն մըն է որ նկատի ունին։

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐ

Այս տարրական ուժերուն մօտ, պէտք է թուել ուժեղ կառավարութեան մը ճարտարօրէն վարած համերաշխութեան քաղաքականութիւնը, որ վճռած է նուիրական կապով մը, հաւանական վտանգի մը պարագային իր շուրջ հաւաքել Սովեէթ Միութեան մէջ ապրող բոլոր ազգերը և ընկերութեան բոլոր դասակարգերը, ազգային զգացումին առօրեայ կանոնաւոր արտայայտութիւնները, բացարձակ անկարելիութիւնը զօրապաշտութեան դէմ քարոզութիւն կատարելու, բանակին հանդէպ սնուցուած յարգանքը և սէրը և վերջապէս երիտասարդութեան զին. կրթութիւնը՝ ջերմ հայրենասիրական մթնոլորտի մը ներքեւ։

ՏԿԱՐ ԿԷՏԵՐ

Հաշուեկշիռին «մուտք»ի մասէն վերջ «ելք»ի մասը անցնինք։ Ճարտարարուեստը ցարդ կատարելապէս չէ զարգացած, փոխադրութիւնը դանդաղ և պաշտպանութեան կարօտ սահմանագլուխները խիստ ընդարձակ են։

Եթէ դիւանագիտական վաւերաթուղթի մը կապուած չըլլայ իսկ, Սովեէթ Ռուսիոյ հաւանական երկու թշնամիներուն Գերմանիոյ (Լեհաստանի հետ) և Ճափոնի միջեւ գործնապէս գոյութիւն ունեցող դաշնակցութիւնը։

ԳՈՐԾՕՆ ԵՒ ՅՍՄԱՔԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿ

Այն դրութիւնը, որ այսօր ի զօրու է Սովեէթ Միութեան մէջ, 1924ին ընդունուած է Ֆրունզէի կողմէ, որ իբր պատերազմ. կոմիսար յաջորդեց Թրոցքիի։

Այս դրութիւնը կը կայանար մնայուն բանակը և միլիսները (անպաշտօն բանակ) միացնել։ Այն սկզբունքը, որու վրայ կը յենու այս դրութիւնը հետեւեալն է.—

Զէնքի տակ առնուող զինուորներուն մէկ մասը գործօն բանակին մէջ երկու տարի ծառայութիւն կը տեսնէ։ Միւս մասը միլիս կազմակերպութեան մէջ ընդարձակ զինուոր. կրթութիւն կը ստանայ։ Երիտասարդ միլիս ուժերը, հինգ տարիներու բաժնուած զանազան շրջաններու մէջ տասը ամիս ծառայութիւն կը կատարեն։

Մէկ միլիոն կ՚ենթադրուի այն ուժերը, որ զէնքի տակ կը գտնուին։ Մինչեւ վերջին տարիները միայն 300000 զինուոր կը գտնուէր գործօն բանակին մէջ։ Սակայն կառավարութիւնը և վերին հրամանատարութիւնը, արտաքին քաղաքականութեան ներկայացուցած վտանգին հետեւանքով վերջին ծայր աւելցուցած է երկու տարի կանոնաւոր ծառայութիւն կատարող զինուորներուն թիւը. 1931ին երբ անոնց թիւը 6.0000 էր, 1934ին 940000ի և 1935—36ին մէկ միլիոն 300 հազարի բարձրացած է։ Խիստ բարձրացած է զինեալ զօրամասերուն թիւը։

Մասնաւանդ սահմանագլուխներու երկայնքին սպասող զօրամասերը այսօր կազմ և պատրաստ են պատերազմելու։

ՌԱԶՄԱՆԻՒԹ

Պոլշեւիք ղեկավարները մեծ ջանք թափած են, որպէսզի զին. ուժերը արդիական և ամբողջովին սովեէթ արտադրութեան ռազմանիւթերով զինեն։

Այս մարզին մէջ, ծանր ճարտարարուեստին ամէն առաջդիմութիւնը, բանակին զինման տեսակէտով իբր յաղթանակ մը և երկրին անկախութիւնը ապահովելու կոչուած ազդակ մը կը նկատուի։ Խաղաղութեան ատեն Ստալինկրատի, Հարքովի և Չէլիապինսքի մեծ գործարանները որոնք շոգեգութան (թրաքթէօր) կը շինեն, պատերազմի ատեն, հրասայլ (թանկ) պիտի շինեն։

Ամենամեծ գործունէութիւնը կը գտնուի մասնաւորաբար ծանր թնդանօթներու և թանքերու շուրջ։ Մարաջախտ Թուխաչէվսքիի յիշատակած գերազանցութիւնները յատկանշական են։

1931էն մինչեւ 1935 փոքր թանքերը հարիւրին 247, թեթեւ թանքերը հարիւրին 760, միջին թանքերը հարիւրին 792 համեմատութեամբ աւելցած են։ Թանքերուն համագումարը 4500–5000 կ՚ենթադրուի։

Սակայն և այնպէս, այս ռազմանիւթը որքան ալ որ շատ ըլլայ պատերազմի ատեն առաջին ամիսներու ընթացքին պիտի փճանայ։ Սովեէթ ճարտարարուեստը պիտի կարենա՞յ առանց տեղ անհրաժեշտ միջոցին նորեր արտադրել։ Ահա կարեւոր խնդիր մըն է։ Ռուս գործարաններուն արտադրութեան քանակը և որակը խիստ քննադատելի է։

Ամէն պարագայի պատերազմը երիտասարդ սովեէթճարտարարուեստին համար ծանր քննութիւն մը պիտի ըլլայ»

Ճ.

ԿՐԹ. ԳՈՐԾԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ
ՈՉ ՄԷԿ ՊԱՏՃԱՌ ԿԸ ՏԵՍՆԷ
ՓՈԽԵԼՈՒ ԷՍԱԵԱՆԻ ՏՆՕՐԷՆԸ

Էսաեան վարժարանի հիմնադիր Պ. Լ. Սուրէնեան, տնօրէն Պ. Ա. Մեսրոպեանի պաշտօնին վերջ տրուելու մասին Կրթ. տնօրէնութեան մօտ նախապէս դիմում կատարած էր խնդրագրով մը, որուն մէջ, աւելորդ է ըսել թէ, ի՛նչ ինչ պատճառներ ցոյց տրուած էին։

Կ՚երեւի ցոյց տրուած բոլոր պատճառները անիմաստ ու անհեթեթ նկատուած պիտի ըլլան որ, Կրթական տնօրէնութիւնը վերջերս հաղորդած է թէ, Կրթական գործավարութիւնը ոչ մէկ պատճառ գտած է փոխելու Էսաեանի տնօրէն Պ. Մեսրոպեանը և յարմար դատած է որ ան մնայ իր պաշտօնին վրայ։

Այս պաշտօնագիրը մեզ կը շահագրգռէ մանաւանդ այն տեսակէտով թէ, մեր տխուր բարքերը որոնք վերջին տարիներս սկսան արձագանգ գտնել մինչեւ պետական շրջանակները, բաւարար չեն կրնար ըլլալ գոհացում տալու ոեւէ յետին նպատակի, երբ պետական օրկանները բանաւոր տուեալներու վրայ միայն կը գործեն, և ականջ չեն կախեր անհեթեթ վերագրումներու։ Եւ սակայն, ինչ որ խիստ ցաւալի է, ծիծաղելի դիրքի մէջ կը դնեն այդ ուղղութեամբ գործօղները, միաժամանակ անարգաբար վարկաբեկ ընելով իրենց պատկանած համայնքը։

Այս առթիւ աւելորդ չպիտի ըլլար բարեխղճութեան հրաւէր կարդալ Լ. Սուրէնեաններու և իր համախոհ ընկերներուն և մանաւանդ վարագոյրի ետեւէ զիրենք խթանող սեւ բաքերուն, որպէսզի այլեւս հանդարտ կենան, և այս կերպով ո՛չ միայն Էսաեան վարժարանը ինչ ինչ էնթրիկներու նշաւակ ըլլալէ զերծի, այլ, ինչ որ նոյնքան կարեւոր է, երկրին կրթ. իշխանութիւնները յումպէտս չզբաղին մեր անտեղի դիմումներով։

ԼՈՒՐԵՐ Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ

ԲՈՒՌՆ ԿԱՐԿՈՒՏ ԵՒ ՁԻՒՆ

ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԶՈՀԵՐ

«Խ. Հայաստան»ի կը հաղորդեն.— Յունիս 8ին Գորիսի մէջ, մօտ կէս ժամ անընդհատ ուժեղ կարկուտ տեղաց, որու յաջորդեց բուռն հեղեղ։ Կարկուտի իւրաքանչիւր հատիկի ծանրութիւնը կը հասնէր 100—150 կրամի։ Կարկուտը և հեղեղը մեծ վնասներ պատճառած են։ Գորիս գիւղի, Քարաշէնի, Տեղի, Խնձորեսկի, Կարինձորի ցանքերը, այգիներն ու ճամբաները փճացած են։

Հեղեղը քշած է 40 եզ և անասուններ, կան մարդկային զոհեր, քանդուած է 10 տուն գոմ և այլ շէնքեր։ Հեղեղուած է 200է աւելի բնակարան, 300 հեքթար այգի և բանջարանոց։ Ծառերը տերեւաթափ եղած են և աշնան պտղաւորութիւն կը թողուն։ Քանդուած են շարք մը կամուրջներ և 40 քիլոմէթր ճամբայ, խզուած է Գորիս–Եւլախ հաղորդակցութիւնը։ Հեղեղը քանդած է քաղաքին փողոցներն ու մայթերը։ Ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ ելեկտրակայանը փրկուած է։ Վնասներու մասին ամբողջական տեղեկութիւններ չկան։ Քաղաքին իշխանութիւնները օգնութեան փութացած են վնասուած բնակիչներուն։

Երկարատեւ յորդ անձրեւներէ յետոյ, Յունիս 8ին և 9ին Ամասիայի շրջանի հիւսիսային 22 գիւղերու մէջ ալ 10 սանթիմ ձիւն տեղացած է։ Կանգ առած են դաշտային աշխատանքները։ Լեռնային գիւղերու անասունները ցրկուած են արօտէ։ Յորդ անձրեւներու հետեւանքով փլած է մեծ թիւով բընակիր ու 5 դպրոցական շէնք և վնասուած են 364 մանր ու խոշոր եղջիւրաւոր անասուններ։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԳԵՐԸ

Խ. Հայաստանի շարք մը վայրերու մէջ ցրուած գորգագործական արհեստանոցները 1928ին կազմած են միութիւն մը, որ տարուէ տարի ընդարձակուեցաւ։ Ներկայիս այս միութեան մէջ մտած են Հայաստանի 22 շրջանները։ Գոյութիւն ունին 14 գորգի արհեստանոցներ որոնք կը սպասարկեն մօտ 100 գիւղի։ Այդ միութեան գորգագործներուն թիւն է 3000, որոնց 800ը կ՚աշխատի ընդհ. արհեստանոցներու, իսկ մնացածը տուներու մէջ։

Հայաստանի գորգագործութիւնը աչքի կը զարնէ իր որակեալ արտադրութեամբ, որու համար Անդրկովկասեան փոխանցիկ դրօշը երեք տարիէ ի վեր կը գտնուի Երեւանի գորգագործարանի ձեռք։ Ներկայիս գորգագործութեան համար կը գործածուին 6 նկար, որոնց գլխաւորներն են Շիրվանի, Ղարաբաղի ու Ղազախի գորգի նկարները։ Յետոյ կուգան պարսկական, չինական, հնդկական և հին հայկական ոճի նկարները։ Ներկայիս Երեւանի գորգագործարանը կը պատրաստուի մասնակցելու գորգագործական համաշխարհային ցուցահանդէսին, որ պիտի բացուի այս տարուայ վերջաւորութեան Փարիզի մէջ։ Այդ ցուցահանդէսին համար յատուկ գորգեր կը գործուին ամենավարպետ գորգագործներու ձեռքով որոնց աշխատանքը կը ղեկավարէ վարպետ Սվանոգեան։

Այժմ գորգագործական միութիւնն ունի մանուածային գործարան, ներկարարական արհեստանոց, քիմիական լուացման գործարան, ուր լուացուելու համար խորհրդային միութեան բոլոր երկիրներէն գորգեր կը ստացուին։ Միութիւնը ունի նաև եօթը վայրերու մէջ մանկամսուրներ և մանկապարտէզներ, ուր վերջին ծայր խնամքի առարկայ կը դառնան գորգագործներու մանուկները։

ՍԱՐԵԱՆԻ ՆԿԱՐՆԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՄԷՋ

Մոսկուայի մէջ Յունիս 7ին բացուած է ժողովրդական նկարիչ Մ. Սարեանի նկարներու մեծ ցուցահանդէսը։ Ցուցահանդէսը կ՚ընդգրկէ նկարիչին 1919—1935ի ընթացքին գծած 250 նկարները։

Ցուցահանդէսը տեւած է երեք շաբաթ։

⁂ Ֆրանսահայ նշանաւոր նըկարիչ Էտկար Շահին Երեւանի ցուցահանդէսին համար Փարիզէ ուղարկած իր 200 նկարները նուիրած է Հայաստանի պետական թանգարանին։

ԿՈՅՐԵՐՈՒ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Երեւանի մէջ Յունիս 10ին կոյրերու կողմէ նուագահանդէս մը սարքուած է։

Կոյրերը ղեկավարութեամբ Դանիէլ Ղազարեանի նուագած են շարք մը երաժշտական գործեր։ Կոյրերը երեկոյին կազմակերպած են ցուցահանդէս մը, ուր ցուցադրած են իրենց ձեռակերտ գործերը։ Պատին փակցուած է կոյրերու պատի թերթը։

ՉՈՐՍ ԱՄՍՈՒԱՅ ՄԷՋ
472 ԾՆՈՒՆԴ

Երեւանի մայրութեան և մանկութեան կաճառի մանկաբարձական բաժնի պետ Փրոֆ. Արէլեան հետաքրքրական թիւեր հաղորդած է։ Վերջին չորս ամսուան ընթացքին մանկաբարձական բաժնի մէջ ընդունուած են 989 կիներ որոնց 472ը ծննդաբերութեան իսկ 517ը վիժումի համար։

Այդքան վիժումներէն 144ը կատարուած՝ հիւանդանոցին մէջ, իսկ 373ը տգետ գայեակներու ձեռքով։

ԱՇՈՒՂ ՋԻՎԱՆԻԻ ԳՈՐԾԵՐԸ

Հայաստանի պետհրատը 10 հազար օրինակով լոյս ընծայած է ժողովրդական երգիչ Աշուղ Ջիվանիի երգերու ժողովածուն։

Գիրքը բաղկացած է 545 էջէ և կը պարունակէ աւելի քան 500 երգ։

Գրքին առաջաբանը գրած է Գ. Վանանդեցին։ Հրատարակութեան առաջին օրը գիրքը 200 օրինակ սպառած է։

ԿԱԹԻ ՀՍԿԱՅ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Որոշուած է Երեւանի մէջ կառուցանել կաթնատնտեսական գործարանախումբ մը, որ տարեկան 10 հազար թօն կաթ պիտի վերամշակէ։

Գործարանը Երեւանի բնակչութեան և հիւանդանոցներուն պիտի հայթայթէ թարմ կաթ, սեր, մածուն, պաղպաղակ և այլ կաթնամթերքներ։

Գործարանը ամբողջովին մեքենայացուած պիտի ըլլայ։ Ամբողջ շինարարութեան վրայ պիտի ծախսուի երեքուկէս միլիոն րուպլի։

ԵՐԵՒԱՆԻ ՕԴԱՆԱՒԱԿԱՅԱՆԸ

Երեւանի օդանաւակայանէն ամէնօրեայ թռիչք կատարող մարդատար և ապրանքատար օդանաւեր կը մեկնին 3 ուղղութեամբ.— Երեւան–Լենինական–Թիֆլիզ, Երեւան–Նոր Պայազիթ–Բասարգեչար և Երեւան–Լենինական։ Անցեալ տարի օդանաւակայանը այդ գիծերուն վրայ փոխադրած է 308 ճամբորդ, իսկ այս տարի նախատեսուած է, 500 ճամբորդ փոխադրել։

Այս տարի ապրանքներու փոխադրութեան ալ զարկ պիտի տրուի։ Կը խորհուի նաեւ Երեւան–Ղամարլու–Արարատ–Նորաշէն–Ազիզբէկով նոր գիծ մը հաստատել։

ԷՎԳԱՖԸ ՉԻ ՃԱՆՉՆԱՐ
ՔԷՇԻՇԵԱՆԻ ԿՈՂՄԷ ԿՆՔՈՒԱԾ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ղալաթիոյ Թաղ. Խորհուրդը բողոքած էր Էվգաֆի տնօրէնութեան մօտ թէ, Յովհ. Քէշիշեան իրենց արժէքէն վար գինով վարձու տուած է եկեղեցւոյ կալուածները։

Այս դիմումին վրայ Էվգաֆի քննիչներ քննութեան ձեռնարկելով ստուգած են որ ճիշդ է Թաղ. Խորհուրդի բողոքը։ Որով, Էվգաֆի տնօրէնութիւնը զեկուցած է վարձակալներուն թէ, եթէ մերժեն Էվգաֆի կողմէ գնահատուած նոր վարձքերը, չեղեալ պիտի համարուին Քէշիշեանի կողմէ կնքուած պայմանագրութիւնները և ուրիշներու վարձու պիտի տրուին կալուածները։

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ՆԻՍՏԸ

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը իր վերջին նիստին որոշեր է համակերպիլ Վարչութեան խնդրանքին և շարունակել իր պաշտօնը՝ մինչեւ նորին ընտրութիւնը (Արդեօք եթէ չկրկնուէր խնդրանքը, Հոգաբարձութիւնը պիտի լքէ՞ր իր պաշտօնը, երեսի վրայ թողլով Ազգին Տունը, որուն մատակարարութեան այնքան ծանր գործը կ՚ընթանայ և դեռ պիտի ընթանայ միմիայն իր գծած [illegible]։)

Ժողովը իր այս նիստին որոշած է գրել Էվգաֆին թէ Հիւանդանոցի բոլոր կալուածները հինգ տարուան համար ապահովագրուած են արդէն։

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ Հայոց հին գերեզմանատան սեփականութեան թուղթը առնելու համար դիմում ըրած ըլլալով արդէն, Քաղաքապետութիւնը ձեռնարկած է նաեւ գրանցման գործողութեան։ Կ՚ըսուի թէ յիշեալ գետնին վրայ (Տէօրթ Եոլ ագզը) Հալէպ Էվիի նման հանրային շէնքեր պիտի կառուցուին։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ — ԹԻՒ 74 —

ՌԷՇԱՏ ՆՈՒՐԻ

ԽՐԻԿՈՒԱՆ ԱՐԵՒԸ

Թարգմ. Գ. ՀՐԱՆՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

— 9 —

— Շաքարի նման քաղցր ու բարի մարդ ըլլալուդ համար գիտեմ, Հալիմ աղա... գիտե՞ս թէ մօրաքրոջմէս վերջ ամէնէն շատ քեզի կը սիրեմ այս ագարակին մէջ... դուն անանկ բարի մարդ մըն ես որ, աշխարհի մէջ քեզ նըման հաճոյակատար և բարեմոյն ընկերոջ չհանդիպեցայ։

— Հասկցայ պզտի՛կ հանըմ, հասկցայ, պարապ տեղը շունչ մի հատցներ... Նորէն փափաք մը ունիս... ըսէ տեսնենք եթէ կարելիութիւն կայ, կ՚ընենք...։

— Հալիմ աղա, ես քեզ միայն բարի մարդ մը կը կարծէի, մինչդեռ ուշիմ ալ ես եղեր... երդում ըրէ որ չպիտի մերժես զիս...։

— Ո՛չ, ահա այդ չըլլար... առանց հասկնալու երդում չեմ ըներ։

— Սիրականիդ գլխուն համար, Հալիմ աղա...։

— Մեղա՜յ, Տէր, մեղայ, հազար մեղայ, իմ սիրականս կրնա՞յ ըլլալ, ինչո՛ւ աւանկ ամօթ խօսքեր կ՚ընես, պզտիկ հանըմ...։

Ժիւլիւաէ խնդալով.

— Ինչո՛ւ ամօթ ըլլայ, միթէ դուն ալ մա՞րդ չես...։

— Պզտիկ հանըմ, գիտցած եղիր որ աւանկ խօսքերէ չեմ ախորժիր..., կարճ հագուստներ հագնելով ինքզինքդ տղու տե՞ղ դրեր ես... ո՛վ գիտէ քանի տարեկան ես, եթէ այր ըլլայիր զինուոր կ՚երթայիր։

Մինչ Ժիւլիւաէ կեղծ տրտունջով մը կը շարունակէր.

— Ո՛հ Տէր իմ, առաքինութիւնը զիս պիտի սպաննէ այս ագարակին մէջ,.. ի՛նչ հրեշտականման մարդիկ են ասոնք։ Յարգելի քեռայրս վճռեր է մարգարէներու և առաքեալներու վերածել ագարակի աշխատաւորները...։ Քեզի բան մը ըսե՞մ, Հալիմ աղա, եթէ քառասուն տարի ես ապրիմ և եթէ օր մը, հակառակ կամքիս, ճամբաս այս կողմերը իյնայ, գիտե՞ս թէ ինչ պիտի տեսնեմ, ծովեզերքէն մինչեւ ախոռները երկարող ճամբուն սուրբերու գերեզմաններու երկար շարք մը, ամէնուն վրայ կանթեղներ կը վառին և քուրջերու կտորներ կապուած վանդակորմին վրայ գիշերը մինչեւ առաւօտ երկինքէն լոյս կ՚իջնէ և ճպուռներու մասնակցութեամբ հրեշտակներ սաղմոս կ՚երգեն...։

— Պզտիկ հանըմ, մեղք կը գործես...։

— Ի՛նչ ընեմ, Հալիմ աղա... չեմ կրնար ընտելանալ այս մենաստանին, ամէն բան որ բերնէս կ՚ելլէ անպատճառ կա՛մ ամօթ պիտի ըլլայ և կամ մեղք։ Կը մաղթեմ որ բարձրեալն Աստուած մօտ ատենէն մեզ նման մեղաւորներէ փրկէ այս սուրբ հողերը։ Ինչ որ է, ցաւս յայտնեմ քեզի, քեռայրս գիւղաքաղաք կ՚երթայ այսօր.։

— Այո՛...։

— Կէս օրուան ճաշէն յետոյ, երկու ժամուան համար քեռայրիս ձին պիտի ուզեմ։ Դուն ալ քուկինիդ կը հեծնես և հետդ կը պըտըտինք քիչ մը...։

Հալիմ աղա բարկացաւ յանկարծ.

— Գործիդ գնա, Աստուածդ սիրես պզտիկ հանըմ, մոռցա՞ր անցեալ օրուան ըրածդ, կէս ժամուան համար առիր ձին և մինչեւ իրիկուն մէջտե՛ղ չելար։ Հապա՛ եթէ պէյ էֆէնտին եկած ըլլար, ի՞նչ ապուր պիտի ուտէի։ Բարեբաղդաբար Աստուած մեղքցաւ ինձ, գիւղաքաղաքը կառքին անիւը կոտրեցաւ և այդ պատճառաւ պէյ էֆէնտին պարտաւորուեցաւ հոն գիշերել։

— Աստուած վկայ չեմ ուշանար, Հալիմ աղա. արդէն միասին պիտի երթանք, հետդ Սազլը Փընարի ճամբէն կ՚երթանք և Ֆրէնքօսիլօ գիւղէն կը դառնանք...։

Հալիմ աղա ձեռքերը իրար զարնելով գոչեց.

— Հիմա երբեք չըլլար, միտքդ հասկցայ, պզտիկ հանըմ, այսօր կիրակի է, Ֆրէնքօսիլօ գիւղի աշնանային տօներու երրորդ շաբաթն է, դուն նորէն հոն երթալով «կեավուր» կիներուն մէջ գարեջրատունը պիտի նստիս և նուագ պիտի ունկնդրես...։ Հալիմ աղան մէկ անգամ միայն կը խաբուի, պզտիկ հանըմ։ Եթէ պէյը լսէր որ անցեալ շաբթու այդ ձկնորսի ագարակին հետ հոն գացեր ենք, «կեավուր»ներու և «չըֆթը»ներու միջեւ գարեջրատունը նստեր ենք, մար լաւ ափօց մը կը քաշէր ինծի, և իրաւունք ալ չունէ՞ր թէ...։

Այս անգամ Ժիւլիւաէ ապշութեան և ցաւի ճիչ մը արձակեց։

— Օ՛, քեռայրս մարդ կ՚երեւի սովորութի՞ւն ալ ունի։ Հաւատ կայեմ դայն ձեռքը մը բեռնակիրներու պէտք մը ման... Նուրբ թուրք վարժ բեր։ Ո՛հ ինչ ցաւագին Ի՛նչ դէշ, տասը տարի նուրբ և բարեձեւ ապրել պայի մը այս վիճակը Այդ ձգենք հիմա, Հալիմ աղա, չուշտ կ՚ընդունիս խնդրանքս

(Շար.)

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼ ԿՈՒԳԱՑ

…րքիոյ հապէշ գործակատար …ու Մարքօս, նախընթաց օր …է քաղաքս եկաւ: Գործակա…ը յայտարարեց որ պատերազմը …երջացած Եթովպիոյ մէջ և …երկիր առեն պիտի շարունակէ: …է կառավարութեան կեդրոն …էն, ուր նախարարները հա…կցութեան մէջ են կայսեր …կառավարութիւնը միջոց կը …պահելու զէնքերը և ռազ…թերը։

…նչյալն հապէշ պետերէն …ն Իմրու կը գտնուի Կորէ և …կցի կառավարութեան …Րաս Մաքօննէ Եթովպիա …ած է կայսեր հրամանով։ Զօր. …պու, որ կաղէ վնասուած ըլ… կը դարմանուի Եւրոպայի …դարմանուելէ յետոյ Եթով… պիտի դառնայ։ Հաւանական …ւ գործակատարը, Նէկիւս …պալէ անցնի երթալու հա…կրպոս, ուր կը գտնուի կայս…ին, Մարքօս քաղաքս պիտի …և Անդարա պիտի դառնայ …ն,

ՏՂԱՔԸ

…ՈՂՈՑՆԵՐԸ ՋՊԻՏԻ ԽԱՂԱՆ

…սակալ Իսմթինտաղ յայտա…ած է մամուլի որ, կուսակա…թինը արգիլելու համար որ…ի աղաքը չխաղան փողոցնե… մէջ, կը խորհի բազմաթիւ …կներու պարտէզներ առաջ… Սակայն մինչ այդ, յանձ…րուած է 15 նախակրթարան…, որպէս զի արձակուրդներու …ցքին փոքր աղոց զբօսանք …թեան։ Տղաքը դպրոցներուն …պիտի վար գրուին ուսուցիչ…հսկողութեան ներքեւ։

ՏԱՆՑԻԿ

…ԼԵՀԱՑԻՆԵՐՈՒՆՆ Է

ՎԱՐՇԱՒԻԱ, 18.— Երէկ ցոյ…անցնը ունեցան բովանդակ Լե…րմն մէջ բողոքելու համար …անձ…թիւններուն դէմ …ցիկի մէջ:

Ցուցարարները կը կրէին վեր…թիւններ՝ բառ. «Տանցիկ …է լեհական ըլլայ», «Տան…լեհաստանի նաւահանգիստն …Տանցիկ անբաժանելի մասն է …կառավարութեան»:

Ցուցարարները մօտ 30 հազարի …ւէին Վարշաւիոյ մէջ։

Այս ցոյցերուն պատճառ դար… Տանցիկի բացերը նախընթաց …ռնուային արկածի մը զոհ …նաւային և զաղութային …նախագահ Զօր. Օրլից

ԱԹԱԹԻՓՈՐՔԻ օրը նախընթաց …ծ հանդիսութեամբ տօնուած …ոլսի մէջ։

…ՐԻԿԻԻ Թագաւոր Բիքէթ ո…ինը խառնուեցաւ իտալե…չ պատերազմին նախընթաց օր …անէ քաղաքս եկաւ։ Բի…ուած ընդունիլ լրագրող…։ Ըսել է որ Բիքէթ մօտերս …պիտի երթայ։ Քանի մը …Ռումանիա պիտի մեկնի։

…ԻԳՏԱՑԻ ուսանողները որ …կը մնան Իսթանպուլի մէջ, …րոթ օր այցելեցին համա…ն, ուր Թէյմուրզան մը սար…ի պատիւ իրենց։ Ուսա…ը ծաղկեպսակ մը զետեղե…ի յուշարձանը։ Երէկ …անողները այցելեցին Թան…ը։ Այսօր կզգիները պի…ցելեն։

…ՐԲԱԿԱՌՔԵՐԸ մինչեւ աշուն …իշերին մինչեւ կէս գիշե…ին ժամը 1,

…ՆԳԱՐՈՅԱՆԻ Աթաթիւրքի կա…ն հիմնարկութեան հանդէսը …պիտի ունենայ Օգոստոս 1ին: …մուրջը գրեթէ մեծ մասով …փոխադրուած է, ուր պիտի …ւի Սիւթլիճէի և Էյուպի

…ՈԼՈՄՊԻԱՅԻ մէջ բուռն երկ…մը պատահելով քանդած է …քաղաքը։ Բազմաթիւ …փլուզուած են Գոլոմպիայի …քաղաք Քիթորի մէջ։

ՀՐԵԱՆԵՐԸ

ԶԲՕՍԱՏԵՂԻՆԵՐԸ ՍԿՍԵՐ ԵՆ ՁԳԱՃԱԽԵԼ

«Հալքեր»ի քրոնիկագիր Վա—նու անդրադառնալէ յետոյ Հրեաներու ընդհ. վայրերու մէջ կատարած աղմուկին և այս առթիւ կատարուած բողոքներուն, կը հրատարակէ քաղաքիս հրեայ համայնքին ակնյայտնի անձնաւորութիւններէն մէկուն յայտարարութիւնը. այս վերջինը ըսած է.

Ցեղս տխուր դժբախտութիւն մը ունի. ամէն ընկերային միջավայրէ յետոյ հակասեմականութիւնը կը բոցավառի։ վայրկեան մը երեւակայեցէք որ (Աստուած չընէ) Ֆրանսայի և Ռուսիոյ մէջ տարածուին այսօրուայ վարչաձեւերը։ Իսկոյն այնտեղերն ալ Հրեաներուն համար դժոխք մը պիտի ըլլան։

Բնականաբար այս օտար շարժումներուն ալիքները մինչեւ հոս կուգան և կարգ մը անձերու մտաբոյն կը դնեն։ Այս պատճառաւ քարոզութիւն սկսանք կատարել մեր ցեղակիցներուն մէջ, որպէս զի ընդհանուր վայրերու մէջ թուրքերէն խօսին։ փոխանակ սպանիերէնի կամ ֆրանսերէնի։

Դիտել տուինք որ այս պատճառաւ մեր դէմ հոսանք կը ստեղծուի. ասոր վրայ Հրեաները սկսան կղզիի նման մենակեաց վայրեր նախընտրել։

Սակայն ոչ թէ լռելով, այլ չի յաճախելով ընդհանուր վայրեր. այս պատճառաւ զբօսավայրերու տէրերը կը գանգատին յայտնելով որ նուազած է իրենց հասոյթը։

Այս ըսելէ վերջ քրոնիկագիրը կ՚աւելցնէ.

Այս տողերով, կ՚ուզեմ երեք կէտեր վեր առնել։ 1.— Թուրքիոյ մէջ տկար մէկ արտայայտութիւնը հակասեմականութեան, որ բնաւ չէ արմատացած 2.— Հրեաներուն ասկէ անդամ խորշելով ձեռք առած միջոցը 3.— Լուսամիտ հրեայի մը իր ցեղային խնդրոյն ըմբռնումի եղանակը։

Թէ պետութեան քաղաքականութիւնը և թէ՝ ընդհ. ազգին բաղձանքն է բոլոր Թրքահպատակներուն ազգայնացումը։ Հրեաները այն՝ համեմատութեամբ որ լուծուին, պետականացող ընդհ. կեանքի մէջ «խառնուելու կարելիութիւնները պիտի գտնեն»։ Ոչ ոքի մտքէն չպիտի անցնի նացի բռնախնդրութեամբ մը անոնց արիւնը տարրալուծել։ Սակայն դժուար է յուսալ թէ՝ պիտի կրնան լսելի դարձնել իրենց ձայնը եթէ ըսեն.— Նախ բոլոր դոները բաց, յետոյ կը լուծուիք։

ԿԱՐԵՒՈՐ

Շիշլիի Ազգ. գերեզմանատան Յանձնաժողովս կը ծանուցանէ թէ գերեզմանատանս 8րդ քառակուսին որ այժմ երկրորդ ընդհ. Ննջեցելոց համար տրամադրելի է, ամբողջանալու վրայ ըլլալով, ի մօտոյ պիտի գոցուի և այս անգամ երկրորդ ընդհ. Ննջեցելոց թաղման համար գերեզմանատանս 10րդ քառակուսին պիտի բացուի։ Որով այն յարգոյ ազգայինները, որոնք 10րդ քառակուսիին մէջ ննջեցեալ ունին և տէր ըլլալ կ՚ուզեն, ներկայ թուականէս մինչեւ 15 Օգոստոս 1936 թող բարեհաճին գերեզմանատանս Տնօրէնութեան դիմելով իրենց գործը օրինաւորապէս կարգադրել, հակառակ պարագային Յանձնաժողովս ո՛ եւ է պատասխանատուութիւն չստանձներ։

Կեդր. Շիշլիի Ազգ. Գերեզմ.
Յանձնաժողովի

Սիրքէճի–Ֆլորիա

ԵՐԹԵՒԵԿԻ

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

Մեկնում Սիրքէճիէն.—

6,35 7,35 8,30 9,40 10,30
12,05 13,20 14,30 15,40 16,20
17,10 17,50 18.— 18,40 19,20
20.— 21,10,

Վերադարձ՝ Ֆլորիայէն.—

6,33 7,45 9.— 10,15 11,10
12,10 13,20 14,30 15,40 16.50
17,40 18,25 19,08 19,38 20,28
21,13,

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՆՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎ ՄԸ ԿԸ ԳՈՒՄԱՐՈՒԻ

Գերմանիա սկսաւ զօրացնել Հռենոսի ՈՒԺԵՐԸ

ՓԱՐԻԶ, 18.— Լօքարնօյականներու Լոնտոն գումարման մասին «Ժուռնալ»ի Պերլինի թղթակիցը կ՚ըսէ որ գերման քաղաք. շրջանակները գոհ չեն մնացած Անգլիոյ ընթացքէն:

Արդարեւ, Գերմանները կը քննադատեն քաղաքականութիւնը Անգլիոյ, որ Ֆրանսայի կողմը անցած է, Մօնթրէօյի մէջ անոր կարեւոր զիջումներ կատարելէ յետոյ։

Կը կարծեն որ Ֆրանս. կառավարութիւնը կ՚ուզէ գին. յանձնառութիւններ ձեռք բերել Անգլիայէ, «հինգերու» կամ «վեցերու» գումարումէն առաջ։

Ֆրանսայի ընթացքը խիստ թշնամական կը նկատեն և կը կարծեն որ այս պայմաններուն ներքեւ Հիթլէր պիտի զօրացնէ Հռենոսի շրջանի ուժերը։

Կարգ մը շրջանակներ կ՚ըսեն որ արդէն իսկ սկսած է Հռենոսի պահակագունդերուն ամրացումը։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

ՓԱՐԻԶ, 18.— Տիկին Թապուի «Էօվր»ի մէջ Լոնտոնի խորհրդաժողովի Ֆրանս. ծրագիրը կը պարզէ հետեւեալ կերպով.—

«Ֆրանս. կառավարութեան նպատակն է այս խորհրդաժողովին մէջ ճշդել ոչ միայն հինգերու խորհրդաժողովին ծրագիրը այլ և մասնաւորաբար զինակցութիւն մը առաջ բերել Ֆրանսայի, Անգլիոյ և Պելճիքայի միջեւ։

Անգլիա, նկատի առնելով որ Գերմանիոյ հետ կատարուած բանակցութիւնները հետզհետէ կը ձախողին, ոչ միայն պէտք չէ ճնշում բանեցնէ Ֆրանսայի վրայ, այլ ընդհակառակը նախաձեռնարկ ըլլալու է ջերմ գործակցութեան մը երեք երկիրներու միջեւ, սերտ շփում մը հաստատելու համար ընդհ. սպայակոյտերուն միջեւ:

ԱՆԳԼԻՈՅ ԾՐԱԳԻՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Լաւատեղեակ շրջանակները կը յայտարարեն որ հինգերու խորհրդաժողովը, Անգլիա, Ֆրանսա, Պելճիքա, Գերմանիա և Իտալիա, տեղի պիտի ունենայ Պրիւքսէլի մէջ Օգոստոս 15ին, եթէ համաձայնութիւն մը գոյանայ ամսոյս 23ին Լոնտոնի մէջ Անգլիոյ, Ֆրանսայի և Պելճիքայի միջեւ տեղի ունենալիք բանակցութեանց ընթացքին։

Հաւաստի աղբիւրէ կը հաղորդուի որ անգլ. կառավարութիւնը կը պատրաստէ դիւանագիտական գործողութեան լայն ծրագիր մը, որ երեք շրջանէ պիտի բաղկանայ.

1.— Երեքներու նախնական բանակցութիւններ։

2.— Հինգ Լօքարնօյականներու խորհրդաժողով մը նոր Լօքարնօ մը իրագործելու համար։

3.— Եւրոպական ընդարձակ խորհրդաժողով մը, որ ամրան վերջը տեղի պիտի ունենայ։

Պատիժները ջնջուելէ յետոյ

Իտալական լեմոններ Ռումանիոյ մէջ

ՊՈՒՔՐԷՇ, 18.— Իտալ. լեմոններ բեռցած մեծ փոխադրանաւ մը հասաւ Քոսթանցա՝ Իտալիոյ հետ առեւտուրը ութը ամիս կանգ առնելէ յետոյ։

Անմիջապէս սպառեցան հասած լեմոնները, զգալի գինը մը առաջ բերելով գիներուն վրայ, որոնք խիստ բարձրացած էին վերջին ամիսներս։

Աւստրեւգերման համաձայնութեան ԱՐՁԱԳԱՆԳԸ

Ռումէն երկաթուղին կը կապուի ՍՈՎԵԷԹ ԳԾԻՆ

ՓԱՐԻԶ, 17.— «Էօվր» կը գրէ որ ռումէն դահլիճը արտօնած է Չեխոսլովաքիոյ, որ երկաթուղագիծ մը կառուցանէ Պուքովինի միջեւ, զայն կապելով ռուսական երկաթուղիի ցանցին։

Այս դէպքը խիստ կարեւորութիւն ունի և կը նշանակէ Ռուսիոյ պաշտօնական թափանցումը Դանուբի աւազանին մէջ։

«Էօվր» այս որոշումը կը մեկնաբանէ իբր պատասխան մը աւստրեւգերման համաձայնութեան։

ՓՐԱԳԱ, 17.— Արտաքին նախարար Քրօֆթա յայտարարեց որ աւստրեւգերման համաձայնութիւնը որ իրագործուած է Իտալիոյ մասնակցութեամբ և որու սիտի յաջորդէ իտալեւգերման մերձեցում մը, կը կազմէ արտակարգ նշանակութիւն ունեցող դէպք մը, որուն արդիւնքները կրնան խիստ խոր ըլլալ եւրոպական պետութեանց փոխյարաբերութեանց վրայ։

Ծանրակշիռ կացութիւն Սպանիոյ մէջ

Ռուսիոյ հետ յարաբերութիւնները ԿԸ ՎԵՐԱՀԱՍՏԱՏՈՒԻՆ

ՄԱՏՐԻՏ, 18.— Կը հաղորդուի որ Սպանիոյ կառավարութիւնը որոշած է վերահաստատել դիւանագիտական յարաբերութիւնները Սովետ Ռուսիոյ հետ։ Հաւանաբար այժմու առեւտր. նախարար Ալվարէզ Մոսկուայի դեսպան պիտի կարգուի։

ՄԱՏՐԻՏ, 18.— Նախարարները գումարուեցան երէկ գիշեր քննելու համար ներքին կացութիւնը։ Գումարումը տեւեց մինչեւ առաւօտ։

Հեռաձայնի հաղորդակցութիւնները խզուած են Ճիպրալթարի և Մատրիտի միջեւ, սպանիական իշխանութեանց կողմէ:

Նոր խառնակութիւններ ծագած են Մատրիտի և սպանիական ուրիշ քաղաքներու մէջ։ Բազմաթիւ վիրաւորներ կան:

ԼԻԶՊՈՆ, 18.— Զրոյց կը շրջի որ այն տեղակալը և չարժավորը, որ մասնակցած էին Սօթէլլոյի սպանութեան, սպաննուած են իրենց արգելափակուած բանտին մէջ։

ԴԷՊԻ ՌՈՒՄԵԼԻ ՀԻՍԱՐ ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՄԱՏԱՂՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

Ի Ս. Սանդուխտ Եկեղեցին

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ ՀԱՅԵՐՈՒՆ ԱՄԵՆԱՀԻՆ ՈՒԽՏԱՏԵՂԻՆ
26 ՅՈՒԼԻՍ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ

ԿԵՑԻԿ ՓԱՇԱ ՁԱՐՇԸ ԳԱԲՈՒ
ՍԻՆԷ ԱԶԱՔ
ԿԵՑԻԿ ՓԱՇԱ ՁԱՐՇԸ ԳԱԲՈՒ
ԱՅՍՕՐՈՒԸՆԷ սկսեալ մինչեւ մէկ շաբաթ շարունակ
Երկու մեծ և սքանչելի ֆիլմ մէկ անգամէն
Հինգ ամուսին ունեցող կինը
Անծանօթ բժիշկը
Երկու մեծ եւ շատ յուզիչ տրամ

ՀԱԼՔ ՕՓԷՐԷԹԻ ԽՈՒՄԲԸ
Այսօր, գիշերը ժամը 21.45ին
ԹԱՔՍԻՄԻ ՊԱՐՏԷԶԻՆ ՄԷՋ
Ռահմէթ Էֆէնտի
Մեծ օփէրէթը
Ամէն շաբաթ կը փոխուին օփէրէթները
Նախապէս ճշդել տուէք ձեր սեղանները

ԳՐԻԳՈՐ ԻԶՄԻՏԼԵԱՆ
ԴԵՐՁԱԿ

Փարիզէն վերադարձած ըլլալով, կը ծանուցանէ իր յարգելի յաճախորդներուն թէ՝ յետ այսու այրերու ամէն տեսակ հագուստներ և վերարկուներ, ինչպէս նաեւ կիներու յատուկ թայեէօր և քլասիք մանթօներ պիտի պատրաստուին իր աշխատանոցին մէջ, փարիզեան ամենավերջին նորաձեւութեամբ։

ՀԱՍՑԷ.— Քարաքէօյ, Թիւնէլի կից, Մէրթէպանի փողոց, Հուլուսի պէյ խան, թիւ 1—2։ Հեռաձայն՝ 41098։

ՏԻԿԻՆՆԵՐ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ
Կ՛ՈՒԶԷ՞Ք ՈՐ ՁԵՐ ԳՈՒԼՊԱՆԵՐԸ ՄՆԱՆ
ՄԻՇՏ ՆՈՐ
ՄԻՇՏ ՆՈՒՐԲ
ՄԻՇՏ ՓԱՅԼՈՒՆ
Գործածեցէ՛ք ՖՕՌԹԻՊԱ ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՆԻՒԹԸ
զոր քսելով ձեր գուլպային մաշելու հաւանականութիւն ունեցող տեղերը, կատարելապէս պահուած կ՚ըլլայ անոր տոկունութիւնը։
ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ. – Մ. ՊԱՐՈՆԵԱՆԻ
Փնտռել բոլոր մեծ դեղարաններուն և արդուզարդի իրեղէն վաճառող խանութներուն մէջ։

'ՓԱՐԻԶ,
ԼՈՒԾՈՂԱԿԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ

Առողջ մնալու առաջին պայմանը՝ պնդութիւն չունենալն է։ Աղիքներու կանոնաւորաբար ամէն օր պարպումը արեան մէջի թոյները կը վանէ։

Գիտութեան ամենավերջին հրաշալիքը եղող «Փարիզ» բուսական դեղահատերը պատրաստուելէն ի վեր, աղային, մետաղային դեղահատերը և գարշահոտ իւղերը հրապարակէն քաշուեցան։

Խիթ չտալու և վնասակար չըլլալու համար, 10-80 տարեկաններ կը գործածեն։ Հարցուցէք ձեր բժիշկին, սիրով պիտի յանձնարարէ։ Ամէն ոք կը ճանչնայ, գործածողը այլեւս ուրիշ նիւթ չի գործածեր։

ՏՈՒՓԸ 15 ՂՐՈՒՇ Է
Ամէն դեղարան կը գտնուի

100ին 50 ԶԵՂՉ
ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱՅԻ
ԱՆԺ ԲԻԹՈՒ

ԵՂԱԾԸ ԵՂԱՒ
ՃՕՇԿՈՒՆ
ՄանիՖաթուրայի վաճառատունը վերստին
ՅՈՐԴԵՑԱՒ
Յուլիս 15էն Օգոստոս 15
Առեւտր. Սենեակի արտօնութեամբ
մէկ ամսուան համար
ՍԿՍԱՆՔ ՋԵՂՉԵԱԼ ՎԱՃԱՌՈՒՄԻ
Վերջին գին
ՄԵՐ ՅԱՐԳԵԼԻ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒ
ԱՒԵՏԻՍ
ԱՆՀԱՒԱՍԱԼԻ
ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐ
Պէյօղլու, Իսթիքլալ ճատտէսի
«Օ Պանթաքր»ի դէմ

ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԷՐՔՕ
FRATELLI SPERCO
Կալաթա, Ջինիլի Րըհթըմ խան Ա. յարկ, թիւ 93, 95, 97; Թէլէֆօն 44792։
«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»
ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ
Արտածման սպասարկութիւն
Մօտաւոր մեկնում դէպի Անվէրս, Ռօթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ։

Vulcanus	Բեռ կ'առնէ Յու.	6-11
Ceres	բեռ կ'առնէ Յուլ.	18 23

Փոխադրութեան վրայ մասնաւոր շոգենաւային սպասարկութիւն. Ռէնոսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։
Ներածման սպասարկութիւն
Ամսթէրտամէն կ'սպասուին

Ceres	Յուլիս 11ին
Ulyses	Յուլիս 16-23ին

Ամսթէրտամէն մօտալուտ մեկնում

Ulyses	Յուլիս 1ին
Orestes	Յուլիս 15ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Ուղղակի սպասարկութիւն Եօքօհամայի, Քօպի, Տէյրէնի, Չինկթաուի, Շանկհայի, Հօնկ-Քօնկի, Սինկաբուրի, Գոլոմպոյի, Սուէզի, Բօրթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջեւ։
Փիրէօս, Մարսիլիա, Պարչելոնա, Վալէնսիա, Լիվրբուլ և Կլասկօ։
Dakar Maru Այժմ Պոլսոյ մէջ

ԱԲՈՒ ԼԱԼԱ ՄԱՀԱՐԻ
Հեղինակ՝ Ա. ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ
Հրատ. «Մշակոյթ» գրատան
Գեղեցիկ տպագրութիւն
Գին 25 դր.

Durban	»	Օգոստ. 19ին
delagoa	»	Սեպտ. 19ին

Compagnia Italiano Turismo
Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու եւ օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։
Ձրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պտոյտներու առաքումներով ապահովութիւնը կ'ստանձնէ։
Հարիւրին 50 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։
Դիմել ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԷՐՔՕ Կալաթա, Ջինիլի Րըհթըմ խան,
Ընկերութիւնը որ ՍԻԹ ընկերութեան ներկայացուցիչն է, Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուտայ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային ցամաքային Պոլիս-Փարիզ և Պոլիս-Լոնտոն գիծերու համար։

ՍԱԿԱՐԱՆ

17 Յուլիս 1936

ՊԱՐՏԱՏՈՒՂԹԵՐ ԵՒ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ	
1933 Էրկանի ներքին փոխ.	95.50
1918 Ներքին փոխառութիւն	95.50
1933 փոխառ. Իւնիթուրք Ա.	21.00
» » » Բ.	19.60
» » » Գ.	20.—
Անատոլու Երկաթուղի Ա.	43.30
» » Բ.	43.30
» » Գ.	45.35
Անատոլու Պոն	45.30
Անատոլու Բաժնեթուղթ	25.—
Սիման(Ասլան)	9.40
Թէրքօզ	12 75
Րէժի	1.70
Թէլէֆօն	8.25
Թրամվայ	20.25
Պօմօնթի	8.25
Մինօթըրի Իւնիօն	8.25
Պոլսոյ Քարափ	10.30
Մերքէզ Պանքասի	68.—
Իշ Պանքասի	85 —
Քրէտի Ֆոնսիէ (1903)	98.—
» » (1911)	92.—
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ	
Պանքնօթ Սթերլին	630.—
Ամերիկեան (Տոլար)	126.—
Ֆրանս. Թղթադրամ	166.—
Իտալական »	196.—
Պելճիքական »	84.—
Յունական » (Տրախ.)	23.50
Զուիցերիական »	818.—
Պուլկարական » (Լէվա)	25.—
Հոլանտական » (Ֆլորին)	84.—
Չեխօ Սլօվաք » (Քուրօն)	88.—
Աւստրիական »	23.—
Գերմանական » (Ռայխսմարք)	32.—
Ռումանական » (Լէյ)	16.—
Եուկօ Սլաւիա » (Տինար)	52.—
Թրքական ոսկի	975.—
Մէճիտիէ	—.—
Պանք Օթօման	843.—
ՉԷՔԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ	
Լոնտոն	630.—
Նիւ Եորք (սէնթ)	79.99
Փարիզ	12.03
Հռոմ	10.13.25
Պրիւքսէլ	4.72.—
Զուիցերիա	2.43.70
Սօֆիա	63.75.20
Պերլին	1.96.708
ՀԵՌԱԳԻՐ	
Փարիզ (1 անգլ.) ֆր.	75.73
Նիւ Եորք (1 տոլար) »	1507

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCİYAN

Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata Billur sokak No. 10

ՄՕՏ ՕՐԷՆ՝ ՈՐ ՅՈՅՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻՆ ՄԷՋ ԿԱՐԴԱՑԷՔ
ՀԱՅ ՍՊԱՅԻ ՄԸ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐԸ
ԸՆԴՀ. ՊԱՏԵՐԱԶՄԷՆ
Խիստ հետաքրքրաշարժ և յուզումնալից դէպքեր ու դրուագներով լի
Մօտ օրէն Մօտ օրէն

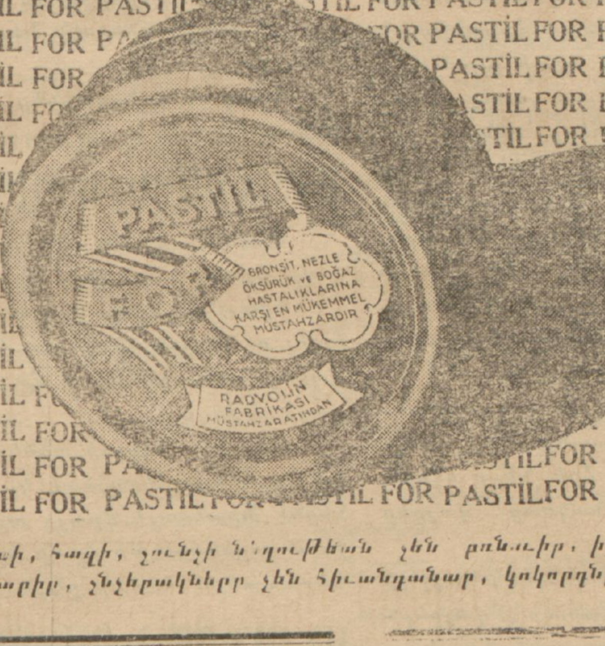
PASTİL
BRONŞİT, NEZLE ÖKSÜRÜK ve BOĞAZ HASTALIKLARINA KARŞI EN MÜKEMMEL MÜSTAHZARDIR
RADYOLİN FABRİKASI MÜSTAHZARATINDAN

PASTİL FOR PASTİLFORPASTİL FOR PASTİLFOR PASTİLFOR
PASTİL FOR PASTİLFORPASTİL FOR PASTİLFOR PASTİLFOR

ԲԱՍԹԻԼ ՖՈՌ
[illegible]

PASTİL FOR PASTİL FOR
PASTİL FOR PASTİL FOR PASTİLFOR PASTİL FOR
PASTİL FOR PASTİLFOR PASTİLFOR PASTİL FOR

Հարբուխի, հազի, շունչի նեղութեան չեն բռնուիր, իրենց ձայները չեն մարիր, շնչերակները չեն հիւանդանար, կոկորդնին չի ցաւիր։

ԼՈՅՏ ԹՐԻԷՍԹԻՆՕ
LLYOD TRIESTINO
ՄԵԿՆՈՒՄ
ՔԱԼՏԷԱ
Դշ. 22 Յուլիս, ժամը դէպի Պուրկազ, Վառնա, Քոնսթանցա, Սուլինա, Կալաց, րայիլ:
ԱՎԱՆԹԻՆՕ
Եշ. 23 Յուլիս, ժամը դէպի Փիրէ Փաթրաս, Մարսիլիա Ճենովա։
ՖԵՆԻՍԻԱ
Եշ. 23 Յուլիս, ժամը 17ին պի Գավալա, Սելանիկ, Փաթրաս, Պրինտիզի, Թրիէսթէ։
ՉԷԼԻՕ
Ուր. 24 Յուլիս, ժամը Ղալաթիոյ քարափէն Փիրէ, տիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։
Աւելի մանրամասն թիւններու համար դի Թրիէսթինոյի ընդհ. Գործակալ թեան. Մէրքէզ Րըհթըմ Կալաթա. Թէլէֆօն 44877 կամ Բերայի ճիւղը Կալաթա Թէլ. 44656։
Գործակալութիւնս հոլան շոգենաւային ընկերութեան ցա և կապ պահելով հոլան ընկերութեանց հետ պատր «Աշխարհի բոլոր նաւահանգ րու» համար ապրանքներ ըն և փոխարէն ուղղակի քօն տալ։

ՌԱՍՏԻՕԼԻՆ ԵՒ ԿՐԻՓԻՆ

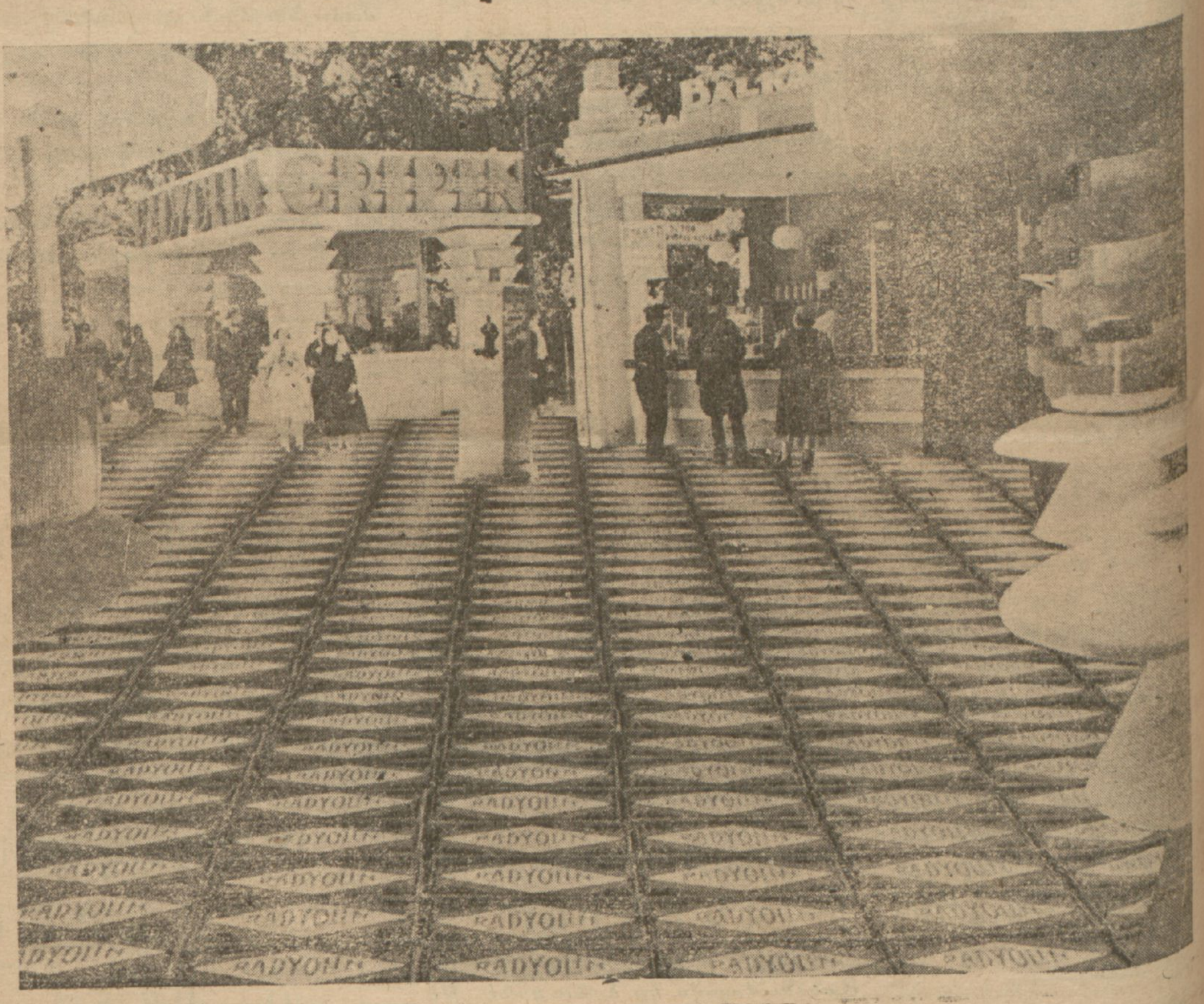

ՌԱՍՏԻՕԼԻՆ
Ակռայի լաւագոյն և ամէնէն աւելի գործածուած խիւսն է: Ան ոչ միայն կը մաքրէ ակռաները այլ և հականեխէ բերանը ամէն տեսակ միքրոպներու դէմ։

ԿՐԻՓԻՆ
Պատրաստութիւն մըն է որ ցաւերուն դէմ գործ գեղերուն գլուխը կուգայ: Որքան ատեն որ ծածէք ԿՐԻՓԻՆը, չէք տառապիր ակռայի, գլխ

Անպայման այցելեցէք մեր տաղաւարը

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ
ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ
ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ
ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՇԱՐՔԸ
ՓՈՒԹԱՑԷՔ
ՓՈՒԹԱՑԷՔ

ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ
Քերական Ընթերցարան 30 դրշ.
Բարի Լոյս Ընթերց. Ա. տարի 35 դրշ.
» Ընթերց. Բ. տարի 40 դրշ.
» » Գ. Դ. տարի 75 դրշ.
ԴԻՄԵԼ
ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ
Յ. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
Անգորա ճամբայի Րէշիտ էֆ. խան թիւ 14

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԻԶԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

▼▼▼▼

ԻԱ.

ԺԱՆ ՍԱՆ ԲԷՕՌ ԵՒ ԼՈՒԻ Տ'ՕՌԼԷԱՆ

— Այո, այդպէս է ըսաւ յանկարծ Իզապօ։ Հըրապարակային և ցայտուն հաշտութիւն մը պէտք է տեղի ունենայ ձեր և Օռլէանի միջեւ. պէտք է որ մահը մօտէն հետեւի այդ հաշտութեան, այնքան մօտէն որ ոչ ոք կարենայ մտածել թէ անիկա ինկած է իր նոր բարեկամին հարուածներուն տակ։

Պուռկօնեի դուքսը սարսռաց։ Ժան Սան Բէօր կը ծռէր այդ իգական հոգիին վրայ և հոն կը քաշուէր իր ընդնշմարած վայրագ խորամանկութեան անդունդին առջեւ։

Ժան Սան Բէօր հոն կը քաշուէր պարզապէս անոր համար որ իրեն համար կը վախնար։ Եւ սակայն եթէ Իզապօին խորհուրդը իրեն ցոյց տուաւ թէ թագուհին ունէր ոչ միայն պատերազմիկ պետի մը կորովը, այլ և լրտեսի մը բովանդակ վարպետութիւնը, համոզուեցաւ որ այդ խորհուրդը լաւ էր,— և ընդունեց զայն։ Իզապօ կը շարունակէր.

— Այս չէ ամէնը։ Պէտք է որ Փարիզ վարժուի ձեզի նայելու իբրեւ ազատարարի մը։ Վերջերս խիստ գեղեցիկ խաղացիք այդ դերը։ Պէտք է որ ձեր այդ դերը պահէք։ Արդ, Փարիզ այս պահուս մատնուած է իմ բացակայութենէս, և կը կարծէ թէ դաւաճանական հարուած մը կը պատրաստեմ իր դէմ։ Լաւ զուք պիտի ըլլաք մարդը՝ որ կը փրկէ և կ'ապահովցնէ Փարիզը, մարդը որ Սէն Բօլ ապարանքը կը վերադարձնէ թագուհին ..: Ես գաղտնաբար Պօթէ դղեակը պիտի երթամ։ Այսօր երեքշաբթի է։ Ուրբաթ առաւօտ եկէք ինծի հանդիպելու Վէնսանի մօտ։ Հոն պիտի գտնէք զիս՝ քանի մը պահակներով, և Փարիզ պիտի դարձնէք զիս։

Այն ատեն Իզապօ Ժան սան Բէօրի վրայ սեւեռեց իր մահացուօրէն լուրջ ակնարկը։

— Ինչպէս կը տեսնէք, ըսաւ, ինքզինքս ձեզի կը յանձնեմ։ Մարդ մը կը ցցուէր իմ և ձեր միջեւ. զայն մահուան դատապարտեցի։ Բայց դուք, ձեր կողմէն, զգուշացէք։ Եթէ երբեք նոր Լօրանս տ'Անպրէօն մը....

Իզապօ չվերջացուց։ Վայրագ շարժում մը ըրաւ՝ սպառնալիքի ձեւով։

Ու Ժան սան Բէօր սարսռաց. Օտէթ տը Շանտիվէռի պատկերը կը ներկայանար աչքին, և ինքնիրենը կը դողէր.

— Բայց զայն կը սիրեմ ես։ Այդ աղջիկը, զոր Իզապօ կը դատապարտէ և զոր պէտք պիտի ըլլայ որ սպաննեմ, կը սիրեմ խենդի պէս։ Է՛, մեռնի Օտէթ տը Շանտիվէռ։ Սիրտս պիտի խլեմ բայց թագաւոր պիտի ըլլամ։

Իզապօի և Ժան սան Բէօրի միջեւ կնքուած գինակցութեան այս դաշնագիրէն յետոյ, կրկնակ դէպքեր զարմացուցին Փարիզը։

Նախ Օռլէանի և Պուրկօնեի դուքսերուն հաշտութիւնը։

Եւ հասկնալու համար քաղաքացիներուն զարմացումը, պէտք է գիտնալ թէ անցած շաբթուան մէջ, Լիէժի եպիսկոպոսը գաղտագողաբար երեք հազար զինուոր բերած էր Պուռկօնեի դուքսին, թէ Սավուայէն և Աւստրիայէն ևս ութ հազար զինուորներ բերուած էին որով Ժան սան Բէօրի բանակը կը բաղկանար 17,000 մարտիկներէ։

Ասով բացատրուեցաւ անշուշտ Իզապօի դերը— ինչպէս նաև դիւրութիւնը՝ որով Լուի տ'Օռլէան ընդունեց իրեն պատիւ բերող հաշտութիւնը։

Քիչ յետոյ բոլոր այս զինուորները յանկարծ ետ դարձան ինչպէս եկած էին, Բլէրք մարգագետնին մէջ համախմբուած բանակը վերցաւ. բազմաթիւ ներու առջեւ, հանդիսաւոր պատարագէ մը Պուռկօնեի դուքսը և Օռլէանի դուքսը, եկեղեցւոյն սեղանին վրայ բարեկամութ րութիւն երդուընցան իրարու։

180 տարի վեր՝, Հանրի տը Կիզ և Թագաւորը նոյն երդումը կ'ընէին իրարու օր վերջ Կիզ Թագաւորին դէմ կը գործէր և կ'ինար Պլուայի դղեակին մէջ։

Սոյն նշանաւոր իրողութիւնը յիշեցի համար որ առոր և մեր պատմելիքին միջեւ նակ նմանութիւններ կան։

Ժան սան Բէօրը դրէք Կիզի տեղ, Օռլէան ալ Հանրի Գ.ի տեղ և կը ստանաք նոյն միեւնոյն ներքնչող մտածումներով, մի նաւորութիւններով. Կիզ բիրտ, փառասէր, ինչպէս Պուռկօնեն. Լուի տ'Օռլէան կնամոլ, վեճասկան և հաճոյքի մարդ. Պուռկօնեն կը մտածէր միայն քնացնել զինքը միին վախերը։ Օռլէան՝ Հանրի Գ.ի նման, թիւնը կ'ընդունէր պարզապէս վախէն, ծայր կրօնասէր ըլլալով չէր կրնար խորհի նե Աւետարաններուն վրայ կատարած իր

(Շար.)